

Nr 8 B.

Godkänd av första kammaren den 12 juni 1919.

Godkänd av andra kammaren den 12 juni 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1919 åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 8 B, 42, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 61, 69, 71, 78, 79, 96, 107, 110, 147, 158, 190 och 191.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1919 åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlätna propositionen (nr 2) med förslag till tilläggsstat till riksstaten för år 1919 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 1 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för ecklesiastikdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli anvisa på tilläggsstat för år 1919

Departementet.

Bihäng till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 8 B.

Departementet.

för beredande av avlöning åt en extra byråchef under tiden den 1 juli—den 31 december 1919	kronor 3,900: —
» beredande av avlöning åt en extra andre kanslisekreterare under samma tid	» 1,950: —
» beredande av avlöning åt en extra vaktmästare under samma tid	» 775: —
till förstärkning av det å departementets ordinarie stat uppförda anslaget till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	» 1,500: —
<hr/>	
Summa kronor 8,125: —	

att utgå såsom gemensamt förslagsanslag å högst sistnämnda belopp.

Under återopande av vad riksdagen anført under punkten 1:o) i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen för *ecklesiastikdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli* anvisat på tilläggsstat för år 1919

för beredande av avlöning åt en extra byråchef under tiden den 1 juli—den 31 december 1919	kronor 3,900: —
» beredande av avlöning åt en extra andre kanslisekreterare under samma tid	» 1,950: —
till förstärkning av det å departementets ordinarie stat uppförda anslaget till amanuenser, extra biträden och vikariatsersättningar	» 1,500: —
<hr/>	
Summa kronor 7,350: —	

att utgå såsom gemensamt förslagsanslag å högst sistnämnda belopp.

Arkiv, bibliotek och museer.

Arkiv,
bibliotek
och museer.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att till ökat bidrag till avlöning åt en skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av *S:te Genevièbiblioteket i Paris* anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen anført under punkten 17:o) i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till ökat bidrag till avlöning åt en skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av *S:te Genevièbiblioteket i Paris* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att på tilläggsstat för år 1919 anvisa såsom särskilda förslagsanslag

dels till förstärkande av det på nationalmuseets ordinarie stat uppförda anslaget till bestridande av kostnader för tjänstedräkter åt vaktmästare ett belopp av högst 1,600 kronor,

dels ock till förstärkande av det på samma stat uppförda anslaget till underhåll av golv, fönster och föreläsningssmaterieell samt för renhållning ett belopp av högst 2,000 kronor.

Riksdagen, som på grund av den i ärendet förebragta utredningen ansett sig böra bifalla framställningen, får följaktligen anmäla, att riksdagen på tilläggsstat för år 1919 anvisat såsom särskilda förslagsanslag, högst,

dels till förstärkande av det på nationalmuseets ordinarie stat uppförda anslaget till bestridande av kostnader för tjänstedräkter åt vaktmästare ett belopp av 1,600 kronor,

dels ock till förstärkande av det på samma stat uppförda anslaget till underhåll av golv, fönster och föreläsningssmaterieell samt för renhållning ett belopp av 2,000 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att på tilläggsstat för år 1919 anvisa

dels till inredning av bibliotek i nationalmuseibyggnaden, utöver av riksdagen år 1918 för ändamålet anvisat belopp av 17,672 kronor, ett reservationsanslag av 6,110 kronor,

dels ock till uppställning av biblioteket i den för detsamma nyinredda lokalen samt katalogisering av detsamma ävensom till anskaffande av nödigt material för katalogiseringen ett reservationsanslag av 2,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot förevarande förslag, får anmäla, att riksdagen på tilläggsstat för år 1919 anvisat

dels till inredning av bibliotek i nationalmuseibyggnaden, utöver av riksdagen år 1918 för ändamålet anvisat belopp av 17,672 kronor, ett reservationsanslag av 6,110 kronor,

dels ock till uppställning av biblioteket i den för detsamma nyinredda lokalen samt katalogisering av detsamma ävensom till anskaffande av nödigt material för katalogiseringen ett reservationsanslag av 2,000 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att till fullbordande av beslutade ändringsarbeten i nationalmuseibyggnaden anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 126,500 kronor.

Arkiv,
bibliotek
och museer.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen till fullbordande av beslutade *ändringsarbeten i nationalmuseibygnaden* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 126,500 kronor.

6:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att för anordnande av tavelskärmar å nationalmuseets nordvästra vind anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 1,650 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *anordnande av tavelskärmar å nationalmuseets nordvästra vind* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 1,650 kronor.

7:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 7) har riksdagen för *inpackning, sortering, magasinering och transport till Frescati av vissa till etnografiska avdelningen av naturhistoriska riksmuseet hörande samlingar* beviljat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.

8:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att, i avbidan på proposition angående tackande av brist i vissa anslag för naturhistoriska riksmuseet m. m., beräkna på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst:

dels till tackande av den brist, som under år 1918 må hava uppkommit i det å naturhistoriska riksmuseets stat för avdelningarna vid Frescati upptagna anslaget till expenser, ett belopp av 20,200 kronor,

dels till förstärkande av omförmälda, i museets stat för år 1919 för nämnda avdelningar uppförda anslag ett belopp av 57,160 kronor,

dels till tackande av den brist, som under år 1918 må hava uppkommit i det å naturhistoriska riksmuseets stat för etnografiska avdelningen upptagna anslaget till expenser ett belopp av 5,500 kronor,

dels ock till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen, till förstärkande av omförmälda, i museets stat för år 1919 för sagda avdelning uppförda anslag ett belopp av 4,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 28 januari 1919 till riksdagen avlåten proposition (nr 44), under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokoll över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att anvisa på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst:

dels till tackande av den brist, som under år 1918 må hava uppkommit i det å naturhistoriska riksmuseets stat för avdelningarna vid Frescati upptagna anslaget till expenser, ett belopp av 20,200 kronor,

dels till förstärkande av omförmälda, i museets stat för år 1919 för nämnda avdelningar uppförda anslag ett belopp av 57,160 kronor,

dels till tackande av den brist, som under år 1918 må hava uppkommit i det å naturhistoriska riksmuseets stat för etnografiska avdelningen upptagna anslaget till expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen, ett belopp av 5,500 kronor,

dels ock till förstärkande av omförmälda, i museets stat för år 1919 för etnografiska avdelningen uppförda anslag ett belopp av 4,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att invända mot förslaget, får anmäla, att riksdagen anvisat på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst:

dels till tackande av den brist, som under år 1918 må hava uppkommit i det å naturhistoriska riksmuseets stat för avdelningarna vid Frescati upptagna anslaget till expenser, ett belopp av 20,200 kronor,

dels till förstärkande av omförmälda, i museets stat för år 1919 för nämnda avdelningar uppförda anslag ett belopp av 57,160 kronor,

dels till tackande av den brist, som under år 1918 må hava uppkommit i det å naturhistoriska riksmuseets stat för etnografiska avdelningen upptagna anslaget till expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen ett belopp av 5,500 kronor,

dels ock till förstärkande av omförmälda, i museets stat för år 1919 för etnografiska avdelningen uppförda anslag ett belopp av 4,000 kronor.

9:o) I en till riksdagen den 14 mars 1919 avlåten proposition, nr 378, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förstärkande av det utav riksdagen för år 1919 till nordiska museet anvisade anslag å 120,000 kronor till nämnda museum anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 92,000 kronor, att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t föreskriver, utgå till nordiska museets nämnd för beredande av dyrtidstillägg och dyrtidshjälp för år 1919 åt museets personal.

Genom beslut av 1918 års lagtima och urtima riksdagar hava anvisats ökade medel till nordiska museet för att möjliggöra utbetalande av krigstidstillägg och krigstidshjälp till museets personal efter samma grunder som till befattningshavare i statens tjänst. Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning avser beredande åt denna personal av sådant tillägg jämväl under år 1919.

Att staten bidrager till beredande av dyrtidstillägg även under år 1919 åt nordiska museets personal, finner riksdagen stå i överensstämmelse med riksdagens tillförene i ämnet fattade beslut.

Arkiv,
bibliotek
och museer.

I avseende å beloppet av nu förevarande dyrtidstillägg och dyrtidshjälp vill riksdagen erinra om att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmänna grunder för dyrtidstillägg och dyrtidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst m. m. fattat beslut om sådant dyrtidstillägg i enlighet med vissa i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag ändrade grunder. I anslutning härtill skulle enligt verkställda beräkningar för nu ifrågavarande ändamål erfordras i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 92,000 kronor ett belopp av 93,100 kronor.

Riksdagen har till *förstärkande av det utav riksdagen för år 1919 till nordiska museet anvisade anslag* å 120,000 kronor till nämnda museum anvisat på tilläggsstat under åttonde huvudtiteln för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 93,100 kronor, att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t föreskriver, utgå till nordiska museets nämnd för beredande av dyrtidstillägg för år 1919 åt museets personal.

10:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) och under hänvisning till vad riksdagen under punkten 37 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *kulturhistoriska museet i Lund* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor, att utgå till styrelsen för kulturhistoriska föreningen för södra Sverige till stödjande av föreningens ekonomi under år 1919, under villkor att detsamma icke användes till samlingarnas ökande utan endast till redan befintliga samlingars underhåll och vård.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att till svenska skolmuseet anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 1,000 kronor, att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma, utgå till centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryörening för museets ändamål.

Under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkten 39 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *svenska skolmuseet* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 1,000 kronor, att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma, utgå till centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryörening för museets ändamål.

Kyrkliga ändamål.

12:o) Uti en till riksdagen avlåten, den 14 mars 1919 dagtecknad proposition, nr 376, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för beredande av dyrtidstillägg under år 1919 åt sjömanspastorn H. F. V. Lyth å hans av statsmedel utgående avlöningsförmåner enligt de grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst, å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag å högst 3,640 kronor.

Kyrkliga
ändamål.

Lika med Eders Kungl. Maj:t anser jämväl riksdagen, att ifrågavarande befattningshavare bör tillerkännas dyrtidstillägg under år 1919, att utgå av statsmedel. Ifråga om beloppet vill riksdagen erinra, hurusom riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg och dyrtidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst m. m. numera fattat beslut om dyrtidstillägg för år 1919 att utgå enligt vissa i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag ändrade grunder. I enlighet med dessa grunder kan beloppet för dyrtidstillägg å en avlöning av 4,500 kronor — den del av Lyths avlöningsförmåner, som utgår av statsmedel — beräknas till högst 3,400 kronor.

Riksdagen har för beredande av *dyrtidstillägg under år 1919 åt sjömanspastorn i Kristiania H. F. V. Lyth* å hans av statsmedel utgående avlöningsförmåner enligt de grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst, å tilläggsstat under åttonde huvudtiteln för år 1919 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,400 kronor.

Akademier.

13:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 11) har riksdagen till bestridande av *ökade kostnader för uppvärmning av musikaliska akademiens lokaler* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor.

Akademier

Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att, i avbidan på proposition angående ny stat för universitetskanslersexpeditionen, till uppehållande av arbetet å kanslersexpeditionen under år 1919 beräkna på tilläggsstat för samma år ett belopp av 10,000 kronor.

Universite-
ten, den medi-
cinska under-
visningen
m. m.

Universite-
ten, den medi-
cinska under-
visningen
m. m.

Med hänvisning till vad riksdagen under punkt 60 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen på tilläggsstat för år 1919 såsom förslagsanslag, högst, anvisat

för *hyra av arkiv- och expeditiionslokal för universitetskanslersexpeditionen* för tiden den 1 oktober 1919—den 31 mars 1920 jämte städning och rengöring därav samt för bestridande av flyttningskostnad och anskaffande av inventarier till berörda lokal 4,000 kronor, samt

för *uppehållande av verksamheten vid universitetskanslersexpeditionen* under år 1919 3,450 kronor.

Uppsala universitet.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att till ytterligare kostnader för materiell m. m. för hygieniska institutionen vid universitetet i Uppsala anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 500 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har riksdagen till ytterligare kostnader för *materiell m. m. för hygieniska institutionen vid universitetet i Uppsala* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 500 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att till ytterligare kostnader för psykologiska laboratoriet vid universitetet i Uppsala anvisa på tilläggsstat för år 1919 såsom reservationsanslag ett belopp av 400 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till ytterligare kostnader för *psykologiska laboratoriet vid universitetet i Uppsala* anvisat på tilläggsstat för år 1919 såsom reservationsanslag ett belopp av 400 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att till bestridande av driftkostnader vid den universitetet i Uppsala tillhöriga Klubbans biologiska station anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 1,400 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till bestridande av driftkostnader vid den universitetet i Uppsala tillhöriga *Klubbans biologiska station* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 1,400 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att till förstärkande av ordinarie anslagen till materiell m. m. för de av departementschefen under punkt 16 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 9 januari 1919 angivna institutionerna och inrättningarna vid Uppsala universitet och med av departementschefen tillstyrkta belopp, utgående såsom särskilda reservationsanslag, anvisa på tilläggsstat för år 1919 tillhopa 30,150 kronor.

Universitet-
ten, den medi-
cinska under-
visningen
m. m.

De belopp, som enligt förslaget skulle komma att utgå till de särskilda institutionerna, äro följande:

Medicinska poliklinikerna	kronor	850: —
Institutionen för medicinsk och fysiologisk kemi	»	1,000: —
Institutionen för allmän och analytisk kemi	»	7,200: —
Mineralogisk-geologiska institutionen	»	700: —
Fysiska institutionen	»	800: —
Astronomiska institutionen	»	3,000: —
Meteorologiska institutionen	»	4,100: —
Botaniska institutionen:		
botaniska museet	»	500: —
botaniska trädgården	»	5,000: —
Växthologiska institutionen	»	1,000: —
Zoologiska institutionen	»	6,000: —

Tillhopa kronor 30,150: —

Samtliga här begärda anslagsförstärkningar äro betingade av på grund av rådande dyrtid ökade kostnader för materiellens anskaffande.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot framställningen och får alltså anmäla, att riksdagen till *förstärkande av de ordinarie anslagen till materiell m. m. för de av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 9 januari 1919 angivna institutionerna och inrättningarna vid Uppsala universitet* och med av departementschefen tillstyrkta belopp, utgående såsom särskilda reservationsanslag, anvisat på tilläggsstat för år 1919 tillhopa 30,150 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att till förstärkande av det under avdelningen B) Till materiell m. m. i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under rubriken Biblioteket upptagna anslag å 50,000 kronor anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 15,000 kronor.

Universi-
ten, den medi-
cinska under-
visningen
m. m.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot förslaget, får anmäla, att riksdagen *till förstärkande av det* under avdelningen B) Till materiell m. m. i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala *under rubriken Biblioteket upptagna anslag* å 50,000 kronor anvisat å tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att till höjning av det i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala uppförda anslaget till respenningar för akademifogden anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 1,500 kronor.

Under återopande av vad riksdagen under punkten 95 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till höjning av det i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala uppförda anslaget till *respenningar för fogden* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 1,500 kronor.

Lunds universitet.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att för utgivande av Lunds universitets årsskrift anvisa, utöver för detta ändamål på extra stat för år 1919 beviljat belopp, på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 8,000 kronor.

Under återopande av vad riksdagen under punkten 127 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen för *utgivande av Lunds universitets årsskrift* anvisat, utöver för detta ändamål på extra stat för år 1919 beviljat belopp, på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 8,000 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att till förstärkande av de ordinarie materiellanslagen för vissa institutioner vid universitetet i Lund m. m., i enlighet med av departementschefen under punkt 20 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 9 januari 1919 framställt förslag och med därvid angivna belopp, utgående såsom särskilda reservationsanslag, anvisa på tilläggsstat för år 1919 tillhopa 121,300 kronor.

De belopp, som enligt förslaget skulle komma att utgå till de särskilda institutionerna, äro följande:

Anatomisk-histologiska institutionen	kronor	5,050: —
Fysiologiska institutionen	»	3,500: —
Medicinsk-kemiska institutionen	»	13,900: —
Patologisk-anatomiska institutionen	»	7,500: —

Astronomiska observatoriet	kronor	7,200: —	Universitet, den medicinska undervisningen m. m.
Botaniska institutionens systematiska avdelning	»	11,000: —	
Botaniska institutionens fysiologiska avdelning	»	7,000: —	
Fysiska institutionen	»	14,000: —	
Geologisk-mineralogiska institutionen	»	3,200: —	
Kemiska institutionen	»	9,000: —	
Zoologiska institutionen	»	12,000: —	
Musikkapellet	»	700: —	
Inrättningen för gymnastik och fäktkonst	»	3,000: —	
Institutionen för ärftlighetsforskning	»	750: —	
Farmakologiska institutionen	»	500: —	
Universitetsbiblioteket	»	18,000: —	
Uppvärmning av universitetshuset och gamla biblioteksbyggnaden	»	5,000: —	
Tillhopa kronor 121,300: —			

Samtliga här begärda anslagsförstärkningar äro betingade av på grund av rådande dyrtid ökade kostnader för all materiell, huvudsakligen bränsle.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla förslaget och får följaktligen anmäla, att riksdagen *till förstärkande av de ordinarie materiellanslagen för vissa institutioner vid universitetet i Lund m. m.*, i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 9 januari 1919 framställt förslag och med därvid angivna belopp, utgående såsom särskilda reservationsanslag, anvisat på tilläggsstat för år 1919 tillhopa 121,300 kronor.

23:o) Uti en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1919 dagtecknad proposition, nr 146, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till vissa inredningsarbeten inom zoologiska institutionen vid universitetet i Lund anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 31,541 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har till *vissa inredningsarbeten inom zoologiska institutionen vid universitetet i Lund* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 31,541 kronor.

Universite-
ten, den medi-
cinska under-
visningen
m. m.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att till utvidgning av det utav lärarkollegiet vid karolinska mediko-kirurgiska institutet till sammanträdeslokal disponerade rummet i den för institutets anatomiska institution m. m. uppförda byggnaden ävensom till anskaffande av två nya bord i nämnda rum anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 12,325 kronor.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen till *utvidgning av det utav lärarkollegiet vid karolinska mediko-kirurgiska institutet till sammanträdeslokal disponerade rummet i den för institutets anatomiska institution m. m. uppförda byggnaden ävensom till anskaffande av två nya bord i nämnda rum* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 12,325 kronor.

25:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 22) har riksdagen *till tackande av vid 1917 års slut förefintlig brist i det för karolinska mediko-kirurgiska institutets stat uppförda ordinarie anslaget till institutets materiell i allmänhet* anvisat å tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 10,923 kronor.

26:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 23 och särskild proposition nr 145) har riksdagen — på sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält — till bestridande av *dagavgifter för sjuka barn, som till provisorisk vård och för pediatrik klinisk undervisning intagas å allmänna barnhuset i Stockholm, i den mån dylika avgifter ej åligga Stockholms kommun eller bekostas av enskilda*, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor.

Serafimerlasarettet.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 550,000 kronor, till tackande av motsedd brist i serafimerlasarettets räkenskaper för år 1919.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 550,000 kronor, till tackande av *motsedd brist i serafimerlasarettets räkenskaper för år 1919.*

Universite-
ten, den medi-
cinska under-
visningen
m. m.

28:o) I en till riksdagen den 11 mars 1919 avlåten proposition, nr 281, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till tackande av den brist, som år 1918 uppkommit i serafimerlasarettets räkenskaper — utöver av riksdagen tidigare för ändamålet anvisade medel — anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 81,720 kronor.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke av riksdagen bifallits.

Gemensamma universitetsändamål.

29:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 25 och särskild proposition nr 187) har riksdagen — på sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 206, anmält — såsom *bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, enligt av Eders Kungl. Maj:t utfärdade närmare bestämmelser, beviljat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

30:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 8 A (punkten 155) anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *uppehållande under år 1919 av två kurser i skyddskoppympning vid karolinska mediko-kirurgiska institutet*, utöver de två motsvarande kurser, vartill medel beviljats å extra stat för sagda år, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 250 kronor, att enligt de i fråga om nyssnämnda extra anslagsmedel gällande grunder för ändamålet användas.

Farmaceutiska institutet.

31:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom i särskild proposition nr 284 gjorda framställning har riksdagen till beredande av arvode åt en *extra vaktmästare vid farmaceutiska institutet* under tiden den 1 april — den 31 december 1919 anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 1,400 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisa

Universite-
ten, den medi-
cinska under-
visningen
m. m.

dels till tackande av det underskott, som under år 1918 kan hava uppkommit i de tre uti farmaceutiska institutets stat förekommande anslagsposterna till materialier m. m., till uppvärmning m. m. och till egendomens underhåll m. m., ett belopp av 12,500 kronor,

dels ock till förstärkande av nyssnämnda tre ordinarie anslagsposter för år 1919 ett belopp av 15,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot förevarande förslag, har på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisat

dels till tackande av det underskott, som under år 1918 kan hava uppkommit i de tre uti farmaceutiska institutets stat förekommande anslagsposterna till materialier m. m., till uppvärmning m. m. och till egendomens underhåll m. m., ett belopp av 12,500 kronor,

dels ock till förstärkande av nyssnämnda tre ordinarie anslagsposter för år 1919 ett belopp av 15,000 kronor.

Undervisningsanstalter för barnmorskor m. m.

33:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att till anordnande i Stockholm, Göteborg och Lund av fortbildningskurser för barnmorskor samt till understöd åt deltagarinnor däri anvisa, utöver för dylika kurser m. m. på extra stat för år 1919 beviljat belopp, på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 2,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen anført under punkten 161 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till anordnande i Stockholm, Göteborg och Lund av *fortbildningskurser för barnmorskor* anvisat, utöver för dylika kurser m. m. på extra stat för år 1919 beviljat belopp, på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

34:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att till uppehållande av verksamheten vid allmänna barnbördshuset i Stockholm — utöver till barnbördshuset nu utgående ordinarie anslag 24,853 kronor samt av riksdagen år 1918 för ändamålet anvisat extra anslag av högst 123,100 kronor — anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 89,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot det äskade beloppet, har till uppehållande av verksamheten vid *allmänna barnbördshuset i Stockholm* — utöver till barnbördshuset nu utgående ordinarie anslag å 24,853 kronor samt av riksdagen år 1918 för ändamålet anvisat extra anslag av högst 123,100 kronor — anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 89,000 kronor.

Allmänna skolväsendet.**Det högre skolväsendet.***Högre lärarinneseminariet.*

35:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för högre lärarinneseminariet anvisa på tilläggsstat för år 1919: Allmänna skolväsendet.

till förstärkande av det på extra stat för år 1919	
till expenser anvisade anslaget	kronor 3,000: —
till inredning av lokal för en vid seminariets hus-	
hållsskola anordnad kurs för utbildande av husmödrar ...	» 1,620: —

Summa kronor 4,620: —

att utgå såsom ett gemensamt förslagsanslag å högst sistnämnda belopp.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen för högre *lärarinneseminariet* anvisat på tilläggsstat för år 1919:

till förstärkande av det på extra stat för år 1919	
till expenser anvisade anslaget	kronor 3,000: —
till inredning av lokal för en vid seminariets hus-	
hållsskola anordnad kurs för utbildande av husmödrar ...	» 1,620: —

Summa kronor 4,620: —

att utgå såsom ett gemensamt förslagsanslag å högst sistnämnda belopp.

Statens läroverk.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att, i avbidan på proposition angående en gemensam skolöverstyrelse, beräkna på tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 7,300 kronor till förstärkning av det i läroverksöverstyrelsens stat uppförda anslaget för tillfällig adjunktion, vikariatsersättning, expenser m. m.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 28 januari 1919 till riksdagen avlåten proposition, nr 52, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, bland annat, att för omförmälda ändamål anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 7,250 kronor.

Allmänna
skolväsendet.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkten 163 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen på tilläggsstat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag, högst, 7,250 kronor till *förstärkning av det i läroverksöverstyrelsens stat uppförda anslaget för tillfällig adjunktion, vikariatsersättning, expenser m. m.*

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att för tackande, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, av utgifter, som under år 1919*) skola bestridas av ljus- och vedkassan vid vederbörande allmänna läroverk, men som ej kunna utgöras av denna kassas medel, därest ej terminsavgifterna till densamma sättas till högre belopp än 15 kronor, anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 430,000 kronor.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen för tackande, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, av utgifter, som under år 1919 skola bestridas av *ljus- och vedkassan vid vederbörande allmänna läroverk*, men som ej kunna utgöras av denna kassas medel, därest ej terminsavgifterna till densamma sättas till högre belopp än 15 kronor, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 430,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att till tackande av de utgifter, som under år 1919 skola bestridas av nya elementarskolans skolkassa, men som ej kunna utgöras medelst avgifter å sammanlagt 44 kronor av varje betalande lärjunge, anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag å 12,500 kronor.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen till tackande av de utgifter, som under år 1919 skola bestridas av *nya elementarskolans skolkassa*, men som ej kunna utgöras medels avgifter å sammanlagt 44 kronor av varje betalande lärjunge, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag å 12,500 kronor.

39:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 34) och under återopande av vad riksdagen under punkten 170 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *extra arvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken*, utöver förut för samma ändamål för år 1919 anvisat anslag, beviljat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 15,700 kronor.

*) I statsrådsprotokollet står på grund av tryckfel »1920».

*Privatläroverk.*Allmänna
skolväsendet.

40:o) I anledning av två därom väckta, lika lydande motioner, får riksdagen under hänvisning till vad riksdagen under punkt 178 i sin skrivelse nr 8 A anfört, anmäla, att riksdagen på tilläggsstat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,267 kronor till beredande under år 1919 *av tillfällig löneförbättring åt vissa lärarinnor vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala* att utgå enligt följande grunder:

1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår till lärarinna i nämnda skolas tre lärarinnekurser i huslig ekonomi med följande belopp utöver föreskriven minimiavlöning:

a) till lärarinna med full tjänstgöring med 400 kronor för år;

b) till lärarinna med partiell tjänstgöring med ett belopp, beräknat efter 400 kronor för år och utgående i förhållande till omfattningen av vederbörandes tjänstgöring;

c) till timlärare med 16 kronor 67 öre för veckotimme.

2) Den tillfälliga löneförbättringen utgår under förutsättning, att utöver nu angivna belopp en summa, motsvarande hälften av det för varje fall bestämda beloppet tillskjutes av kommunen eller enskilda donatorer eller utgår av medel, som eljest stå till läroanstaltens förfogande.

41:o) I två likalydande motioner har hemställts, att riksdagen för tillfällig löneförbättring under år 1919 åt lärarinnorna vid de fyra lärarinneutbildningsanstalterna i handarbete måtte bevilja högst 4,000 kronor å extra tilläggsstat för år 1919 att utgå med högst 1,000 kronor till varje anstalt.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anfört följande:

»Under såväl 1917 som 1918 har av statsmedel utgått dyrtidstillägg icke blott till statens tjänsteinnehavare, utan även till exempelvis lärarepersonalen vid högre enskilda läroanstalter, vid folkhögskolor, lantmannaskolor och lanthushållsskolor, och sådant dyrtidstillägg har kommit jämväl vid dessa läroanstalter anställda lärarinnor i de praktiska ämnena kvinnlig slöjd och handarbete till godo. Senast har 1918 års riksdag beslutat, att under 1919 skall till lärarinnor vid enskilda läroanstalter, bland dem även till lärarinnor i kvinnlig slöjd och i huslig ekonomi, av statsmedel utgå dyrtidstillägg med 400 kronor (med skyldighet för vederbörande kommuner att därutöver bidra med 200 kronor). Den till 1919 års riksdag avgivna propositionen om tilläggsstat för 1919 upptager under 8:de huvudtiteln förslag om tillfällig löneförbättring åt lärarinna i kvinnlig slöjd vid folkskolor, mindre folkskolor och särskilda slöjdskolor med 65 öre för timme,

Allmänna
skolväsendet.

varigenom arvodet skulle stiga från 30 till 95 öre för timme. Endast en grupp av lärarinnor blir alltså lottlös under 1919 som under föregående år, nämligen lärarinnorna vid de enskilda läroanstalter, som utbilda lärarinnor i kvinnlig slöjd och huslig ekonomi. Först för nästa år 1920 ställes i utsikt en förhöjning i statsunderstöd, varigenom möjlighet beredes även till bättre avlöning av vid dessa utbildningsanstalter verkande lärarinnor.

Det är emellertid önskvärt, att dessa lärarinnor redan under 1919 må — i likhet med andra lärarinnor — få någon hjälp av statsmedel i de ekonomiska svårigheter, som kristiden berett och bereder dem. Det torde vara så mycket mera anledning att vidtaga någon åtgärd i sådan riktning, som de nya lärlings-, yrkes-, hushålls- och husmodersskolorna ställa ökade krav på de blivande lärarinnornas utbildning.

Det lägsta understöd av statsmedel som kan ifrågasättas till dessa lärarinnor synes vara 400 kronor för lärarinna med full tjänstgöring (och i proportion därefter för partiell tjänstgöring eller för timundervisning). Då andra lärarinnor utom statsbidraget ha utsikt att få ytterligare 200 kronor av kommunen eller av andra medel, bli dessa lärarinnor väl ändå i regel samre ställda än de elever, som de undervisa, ehuru det snarare borde vara tvärtom, eftersom av lärarinnorna vid utbildningsanstalterna måste fordras högre kvalifikationer.

De ifrågavarande anstalterna äro fyra, nämligen Maria Nordenfelts kvinnliga yrkesskola i Göteborg, Andrea Eneroths handarbetsskola och seminarium i Stockholm, Handarbetets vänner och Hulda Lundins slöjdseminarium i Stockholm samt lärarinnekursen i handarbete vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala. Jag har visserligen icke till hands detaljerade upplysningar rörande lärarekrafterna från mer än en av de fyra anstalterna, men har ingen anledning tro, att behovet skulle vara i någon högre grad olika. Efter de upplysningar jag inhämtat skulle lärarekrafterna med inbegrepp av timlärare för vart och ett av de fyra seminarierna kunna beräknas till $2\frac{1}{2}$, och med beräkning av 400 kronor för hel lärarinna, skulle sålunda för var och en av de fyra utbildningsanstalterna behövas 1,000 kronor eller sammanlagt för alla fyra 4,000 kronor.»

Till understöd för utbildande av handarbetslärarinnor har 1918 års riksdag på extra stat för år 1919 anvisat ett anslag av 13,600 kronor, och för samma ändamål har Eders Kungl. Maj:t föreslagit beviljande för år 1920 av ett till 22,500 kronor förhöjt extra anslag. Av berörda belopp, 22,500 kronor, skulle 6,000 kronor utgå till en var av följande anstalter, nämligen högre handarbetslärarinneseminariet vid Maria Nordenfelts kvinnliga

yrkesskola i Göteborg, Andrea Eneroths handarbetsskola och seminarium i Stockholm och föreningen Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium i Stockholm samt 4,500 kronor till fackskolans för huslig ekonomi i Uppsala lärarinnekurs i handarbete. Den av Eders Kungl. Maj:t för år 1920 föreslagna anslagshöjningen, vilken riksdagen under punkt 179 i sin skrivelse nr 8 A anmält sig hava bifallit, avser att avhjälpa de ekonomiska svårigheter, nu rådande dyrtid medfört för dessa anstalter. Att emellertid redan under år 1919 åtgärder vidtagas för tillgodoseende av här anställda lärarinnor, finner riksdagen i likhet med motionärerna önskligt. Tillfällig löneförbättring för detta år har beviljats privatläroverkens lärarpersonal, och beträffande vissa lärarinnor vid fackskolans i Uppsala lärarinnekurser i huslig ekonomi har riksdagen under föregående punkt anmält sitt beslut om tillfällig löneförbättring. Att vid sådant förhållande jämväl lärarinorna vid ifrågavarande utbildningsanstalter för handarbetslärarinnor komma i åtnjutande av motsvarande förmån, finner riksdagen stå i överensstämmelse med billighetens krav.

Mot det av motionärerna föreslagna beloppet har riksdagen icke haft något att erinra. Fördelningen av anslaget mellan de särskilda anstalterna torde få ankomma på Eders Kungl. Maj:t.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av ovanberörda motioner, på tilläggsstat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor att utgå med den fördelning, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, till *tillfällig löneförbättring under år 1919 åt lärarinnorna vid högre handarbetslärarinneseminariet vid Maria Nordenfelts kvinnliga yrkesskola i Göteborg, Andrea Eneroths handarbetsskola och seminarium i Stockholm, föreningen Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium i Stockholm samt fackskolans för huslig ekonomi i Uppsala lärarinnekurs i handarbete.*

Folkundervisningen.

Skolöverstyrelsen.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att, i avbidan på proposition angående en gemensam skolöverstyrelse, till bestridande under år 1919 av ökade arvoden åt semestervikarier för skolöverstyrelsens medlemmar beräkna på tilläggsstat för nämnda år ett förslagsanslag, högst, 3,240 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 28 januari 1919 till

Allmänna
skolväsendet.

riksdagen avlåten proposition, nr 52, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, bland annat, att på tilläggsstat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,240 kronor till omförmälda ändamål.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 163 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *bestridande under år 1919 av ökade arvoden åt semestervikarier för skolöverstyrelsens medlemmar* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 3,240 kronor.

Lärarutbildning.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att för omläggning av folkskoleseminariets i Kalmar lekplan anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 10,990 kronor.

Mot anvisande av medel för nu ifrågasatt ändamål har riksdagen intet att erinra. Det föreliggande förslaget avser emellertid tillgodoseende av ett behov, vilket icke synes riksdagen vara av den beskaffenhet, att medel böra anvisas å tilläggsstat för år 1919, utan utgå å extra stat för år 1920. Riksdagen har under punkt 195 i sin skrivelse nr 8 A anmält sig hava beviljat det ifrågasatta beloppet på extra stat för år 1920, vilket riksdagen härigenom skolat för Eders Kungl. Maj:t omförmäla.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att — under förutsättning av bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 187 i årets statsverksproposition framställda förslag om beviljande av ett ytterligare belopp av 105,500 kronor till utförande av nybyggnads- och ändringsarbeten för folkskoleseminariets i Luleå utvidgning till dubbelseminarium — utöver de anslag å sammanlagt 622,000 kronor, som av 1916 och 1918 årens riksdagar för ändamålet beviljats, av förstnämnda nu äskade anslag anvisa på tilläggsstat för år 1919 såsom reservationsanslag ett belopp av 55,500 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får, under hänvisning till vad riksdagen under punkt 190 i sin skrivelse nr 8 A anfört, anmäla, att riksdagen — utöver de anslag å sammanlagt 622,000 kronor, som av 1916 och 1918 årens riksdagar för ändamålet beviljats — till utförande av *nybyggnads- och ändringsarbeten för folkskoleseminariets i Luleå utvidgning till dubbelseminarium*, beviljat på tilläggsstat för år 1919 såsom reservationsanslag ett belopp av 55,500 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att, i avbidan på proposition angående ordnande av tomtområdet vid folkskole-

seminariet i Luleå, beräkna för ändamålet på tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 40,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 28 januari 1919 till riksdagen avlåten proposition (nr 45), under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till ordnande av det utvidgade tomtområdet vid folkskoleseminariet i Luleå anvisa på tilläggsstat för år 1919 såsom reservationsanslag ett belopp av 40,000 kronor.

Riksdagen har ej kunnat finna det ändamål, för vilket medel nu föreslås, vara av sådan beskaffenhet, att anslag för detsamma tillgodoseende nödvändigtvis bör uppföras å tilläggsstat för år 1919. Ett uppskov med ifrågavarande företag synes riksdagen ingalunda komma att vålla några egentliga olägenheter för seminariets verksamhet, och riksdagen finner därför försiktigheten bjuda att ställa sig avvisande till den nu föreliggande framställningen. Eders Kungl. Maj:t lär ej underlåta att i sinom tid, då de ekonomiska förhållandena ställa sig fördelaktigare, åter framlägga förslag i ämnet, vilket förslag torde ställa mindre krav på statskassan än det nu föreliggande.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning ej vunnit riksdagens bifall.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att för studentkurser vid folkskoleseminarierna i Strängnäs, Växjö, Stockholm och Kalmar samt för parallellavdelningar vid folkskoleseminarierna i Linköping, Karlstad och Umeå och för preparandkurs vid folkskoleseminariet i Luleå anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 21,810 kronor.

Under åberopande av vad under punkt 188 i riksdagens skrivelse nr 8 A anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen för *studentkurser vid folkskoleseminarierna i Strängnäs, Växjö, Stockholm och Kalmar samt för parallellavdelningar vid folkskoleseminarierna i Linköping, Karlstad och Umeå och för preparandkurs vid folkskoleseminariet i Luleå* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 21,810 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 120,000 kronor, att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till förstärkande av de i folkskoleseminariernas stater upptagna anslagen till materiell samt ljus och ved m. m., till seminarieträdgårdarnas underhåll och skötsel, till materialier till undervisningen i slöjd och husligt arbete, till idrottsmateriellens underhåll m. m.

Allmänna
skolväsendet.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 120,000 kronor, att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till *förstärkande av de i folkskoleseminariernas stater upptagna anslagen till materiell samt ljus och ved m. m., till seminarieträdgårdarnas underhåll och skötsel, till materialier till undervisningen i slöjd och husligt arbete, till idrottsmaterielens underhåll m. m.*

48:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 41) har riksdagen till beredande av ytterligare medel för bestridande av *hyresbidrag till rektor vid folkskoleseminariet i Skara* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 50 kronor.

49:o) Under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkten 198 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till understöd under år 1919 åt följande enskilda småskoleseminarier, nämligen »Nya småskoleseminariet» (Alma Detthows) i Stockholm, G. V. Uléns seminarium i Borås, L. A. Cederboms seminarium i Skara och J. B. Wockats seminarium i Hagaström beviljat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 16,000 kronor, att utgå enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

50:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 42) har riksdagen — på sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält — till bestridande av ytterligare kostnader för *fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor* anvisat på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda reservationsanslag:

till fortbildningskurser i allmänhet ett belopp av 4,600 kronor,
till särskilda fortbildningskurser i gymnastik ett belopp av 3,340 kronor,
till särskilda fortbildningskurser i skolträdgårdsskötsel ett belopp av 1,700 kronor samt
till särskilda kurser i simning och livräddning ett belopp av 250 kronor,
eller sammanlagt 9,890 kronor.

Folkskolinspektionen.

51:o) I en till riksdagen den 11 mars 1919 avlåten proposition, nr 373, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag

av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att, utöver den av 1918 års lagtima riksdag för år 1919 beviljade tillfälliga löneförbättringen åt statens folkskolinspektörer och i enlighet med de för denna löneförbättring gällande bestämmelser, må till en var av samma löneförbättring delaktig folkskolinspektör eller vikarie å inspektörstjänst utgå ett tilläggsbelopp av 500 kronor;

dels ock för ändamålet anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 17,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning innebär, att folkskolinspektörerna skulle för år 1919 komma i åtnjutande av en sammanlagd avlöning till en storlek, som ungefär motsvarar vad enligt av Eders Kungl. Maj:t i annat sammanhang framlagt förslag ifrågasatts för dessa befattningshavare för år 1920. Då i vissa föregående fall t. ex. angående löne reglering för lärarpersonalen vid blindundervisningsanstalterna (riksdagens skrivelse nr 193) fråga varit före om en retroaktiv tillämpning av lönestater, avsedda att gälla från och med år 1920, har riksdagen givit uttryck åt den uppfattningen, att en sådan anordning ej bör ifrågakomma. I anslutning här till har riksdagen icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevärande proposition.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning ej av riksdagen bifallits.

Folkskolor.

52:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) bevilja på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 5,400 kronor att utgå till upprätthållande under läsåret 1919—1920 av svensk undervisning åt svenska barn: i Berlin med högst 1,800 kronor, i London med högst 2,000 kronor och i Hamburg med högst 1,600 kronor, samtliga belopp att utgå enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot framställningen, har beviljat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 5,400 kronor att utgå till upprätthållande under läsåret 1919—1920 av svensk undervisning åt svenska barn: i Berlin med högst 1,800 kronor, i London med högst 2,000 kronor och i Hamburg med högst 1,600 kronor, samtliga belopp att utgå enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa.

53:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att *dels* besluta, att till lärare, som meddelar undervisning i manlig slöjd uti egentlig

Allmänna
skolväsendet.

folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, för vilken skoldistrikt åtnjuter bidrag av statsmedel enligt de i kungörelsen den 16 juni 1906 (nr 49, sid. 7) angående statsbidrag för undervisning i slöjd angivna grunder, må under 1919 utgå tillfällig avlöningsförbättring med ett belopp av 40 öre för slöjdtimme, dock med högst 54 kronor för varje slöjdivdelning;

dels ock för beredande av tillgång härtill anvisa å tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 335,000 kronor.

Förslaget innebär en förhöjning med 40 öre av den nu med 60 öre utgående timavlöningen för undervisning i manlig slöjd, alltså till 1 krona eller samma belopp, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits såsom definitiv lönereglering från och med år 1920. Riksdagen, som under punkt 211 i sin skrivelse nr 8 A anmält sig hava beviljat en förhöjning av sistnämnda belopp till 1 krona 20 öre, anser sig dock beträffande år 1919 kunna stanna vid Eders Kungl. Maj:ts förslag, såsom innebärande en lämplig övergång från förutvarande till blivande avlöningsförhållanden för ifråga-varande lärare.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att till lärare, som meddelar undervisning i manlig slöjd uti egentlig folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, för vilken skoldistrikt åtnjuter bidrag av statsmedel enligt de i kungörelsen den 16 juni 1906 (nr 49, sid. 7) angående statsbidrag för undervisning i slöjd angivna grunder, må under år 1919 utgå tillfällig avlöningsförbättring med ett belopp av 40 öre för slöjdtimme, dock med högst 54 kronor för varje slöjdivdelning;

dels ock för beredande av tillgång härtill anvisat å tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 335,000 kronor.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att *dels* besluta, att till lärare, som meddelar undervisning i kvinnlig slöjd uti folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, för vilken skoldistrikt åtnjuter bidrag av statsmedel enligt de i kungörelsen den 16 juni 1906 (nr 49, sid. 7) angående statsbidrag för undervisning i slöjd angivna grunder, må under år 1919 utgå tillfällig avlöningsförbättring med ett belopp av 40 öre för slöjdtimme dock med högst 54 kronor för slöjdivdelning;

dels ock för beredande av tillgång härtill anvisa å tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 495,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under nästföregående punkt anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att till lärare, som meddelar undervisning i kvinnlig

slöjd uti folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, för vilken skoldistrikt åtnjuter bidrag av statsmedel enligt de i kungörelsen den 16 juni 1906 (nr 49, sid. 7) angående statsbidrag för undervisning i slöjd angivna grunder, må under år 1919 utgå tillfällig avlöningsförbättring med ett belopp av 40 öre för slöjdtimme, dock med högst 54 kronor för slöjdavdelning;

dels ock för beredande av tillgång härtill anvisat å tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 495,000 kronor.

55:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 46) och under hänvisning till vad riksdagen under punkten 212 i sin skrivelse nr 8 A anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att till lärarinna, som meddelar undervisning i huslig ekonomi vid folkskola, högre folkskola eller folkhögskola, för vilken undervisning bidrag utgår av statsmedel enligt de i kungörelsen den 16 juni 1906 (nr 49, sid. 9) angående statsbidrag för undervisning i huslig ekonomi angivna grunder, må under år 1919 utgå tillfällig avlöningsförbättring med ett belopp av 75 kronor för varje kurs om minst 30 arbetsdagar;

dels ock för beredande av tillgång härtill å tilläggsstat för år 1919 beviljat ett förslagsanslag av 105,000 kronor.

56:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 47) har riksdagen medgivit, att det på tilläggsstat för år 1918 anvisade förslagsanslag, högst, 6,000 kronor, såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för det *sextonde allmänna svenska folkskollärarmötet*, som varit avsett att hållas i Göteborg under år 1918, må för enahanda ändamål användas under år 1919.

Folkbildningsåtgärder i övrigt.

Populärvetenskapliga föreläsningar.

57:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 48) och under åberopande av vad riksdagen under punkten 225 i sin skrivelse nr 8 A anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen för beredande av ytterligare understöd åt *anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar*, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 13,700 kronor, därav 8,700 kronor att användas till understöd åt den verksamhet, som bedrivs av föreläsningsbyråerna i Stockholm, Lund och Göteborg.

Allmänna
skolväsendet.

Abnormundervisningen.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag å 26,000 kronor till införande av elektrisk belysning inom vissa lokaler av de för institutet och förskolan för blindas uppförda byggnaderna vid Tomtebodan.

Lika med departementschefen anser riksdagen, att medel böra beredas till avhjälpande av de olägenheter, som vidlåda de nuvarande otillfredsställande belysningsförhållandena vid institutet. Emellertid föreställer sig riksdagen, att kostnaderna för införande av elektrisk belysning skola framdeles komma att ställa sig väsentligt billigare än det nu angivna kostnadsförslaget giver vid handen. Då riksdagen sålunda anser sig böra anvisa anslag för ändamålet, vill riksdagen samtidigt uttrycka sin förväntan, att de ifrågasatta ändringsarbetena icke varda igångsatta, förrän prislägena i avseende å materialier och annat varda sådana, att arbetenas genomförande ställer sig för staten ekonomiskt fördelaktigare, än det nu angivna förslaget innebär. I betraktande härav synes riksdagen anslaget kunna begränsas till 20,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen å tilläggsstat för år 1919 anvisat ett reservationsanslag å 20,000 kronor till införande av *elektrisk belysning inom vissa lokaler* av de för institutet och förskolan för blindas uppförda byggnaderna vid Tomtebodan.

59:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 50 och särskild proposition nr 168) har riksdagen — på sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält — anvisat på tilläggsstat för år 1919 såsom förslagsanslag, högst,

dels ett belopp av 83,700 kronor, att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till förstärkande av det ordinarie anslaget till institutet och förskolan för blindas å Tomtebodan;

dels ock ett belopp av 41,058 kronor till täckande av under år 1918 uppkommen brist i det ordinarie anslaget till nämnda institut och förskola.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att i avbidan på proposition angående täckande av brist i staten för åren 1917 och 1918 för förskolan för blindas i Växjö samt förstärkande av det ordinarie anslaget till förskolan för år 1919, beräkna för ändamålet på tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 10,150 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 21 februari 1919 till riks-

dagen avlåten proposition, nr 169, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

att till förskolan för blindas i Växjö anvisa på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst,

dels 2,650 kronor till täckande av sådan kvarstående brist i förskolans stat, som till följd av stegrade kostnader för mathållning, beklädnad, värme och lyshållning, vårdare och tjänstepersonal m. m. må hava uppkommit för åren 1917 och 1918,

dels och 7,500 kronor att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till förstärkande av det ordinarie anslaget till förskolan för år 1919.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har till *förskolan för blindas i Växjö* anvisat på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst,

dels 2,650 kronor till täckande av sådan kvarstående brist i förskolans stat, som till följd av stegrade kostnader för mathållning, beklädnad, värme och lyshållning, vårdare och tjänstepersonal m. m. må hava uppkommit för åren 1917 och 1918;

dels och 7,500 kronor att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till förstärkande av det ordinarie anslaget till förskolan för år 1919.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52) att, i avbidan på proposition angående förstärkande av ordinarie reservationsanslaget till hantverksskolan i Kristinehamn för blindas, beräkna för ändamålet på tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 4,150 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 21 februari 1919 till riksdagen avlåten proposition, nr 170, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förstärkande av det ordinarie reservationsanslaget till hantverksskolan i Kristinehamn för blindas anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 4,150 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har alltså till förstärkande av det ordinarie anslaget till hantverksskolan i Kristinehamn för blindas anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 4,150 kronor.

62:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 53 och särskild proposition nr 171) har riksdagen — på sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält — på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisat:

Allmänna
skolväsendet.

dels 13,000 kronor till täckande av under år 1918 uppkommen brist i staten för den med drottning Sofias stiftelse förenade vårdanstalten för blinda dövstumma och blinda sinnesslöa m. fl.,

dels ock 90,000 kronor att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till förstärkande av anslagen till nämnda anstalt för år 1919.

63:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 54 och särskild proposition nr 233) får riksdagen, under hänvisning till vad riksdagen under punkt 243 i sin skrivelse nr 8 A anfört, anmäla, att riksdagen för beredande av ökat statsbidrag till *uppföstringsanstalter för vanartade och i sedligt avseende försummade barn* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag å 104,000 kronor.

Den tekniska undervisningen m. m.

Den tekniska undervisningen.

Den tekniska
undervis-
ningen m. m.

64:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 55) samt en inom riksdagen väckt motion har riksdagen, på sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, för *tekniska högskolan* på tilläggsstat för år 1919 anvisat

dels till ytterligare kostnader för samlingar och laborationer ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor;

dels till ytterligare kostnader för diverse utgifter för bränsle, lyshållning m. m. ett förslagsanslag, högst, 190,000 kronor;

dels ock till inköp av maskiner, apparater m. m. för de nya laboratoriernas utrustning ett reservationsanslag å 250,000 kronor.

65:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 56) har riksdagen, på sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 101, anmält, av det belopp å 2,223,000 kronor, vilket riksdagen till uppförande av *laboratoriebyggnad m. m. för tekniska högskolans fackskola för kemisk teknologi*, utöver för ändamålet av riksdagen tidigare beviljat anslag å 1,128,000 kronor, ytterligare beviljat, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor.

66:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 57) och under återopande av vad riksdagen under punkten 248 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla,

att riksdagen anvisat på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst,

dels till täckande av beräknad brist vid 1918 års utgång i det i staten för *Chalmers tekniska institut* upptagna ordinarie anslaget till uppvärmning, belysning och diverse utgifter ett belopp av 22,000 kronor, Den tekniska
undervis-
ningen m. m.

dels ock till ytterligare utgifter under år 1919 till uppvärmning, belysning och diverse utgifter för *Chalmers tekniska institut* ett belopp av 20,000 kronor.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag anvisa

dels till täckande av under år 1918 beräknad brist i de för tekniska skolan i Stockholm anslagna medel till uppvärmning ett belopp av högst 3,000 kronor,

dels ock till förstärkande av de för år 1919 läroanstalten till buds stående medel till uppvärmning ett belopp av högst 21,300 kronor.

På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 135, anmält, har riksdagen på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisat

dels till täckande av under år 1918 beräknad brist i de för *tekniska skolan i Stockholm* anslagna medel till uppvärmning ett belopp av 3,000 kronor,

dels ock till förstärkande av de för år 1919 läroanstalten till buds stående medel till uppvärmning ett belopp av 21,300 kronor.

68:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad riksdagen under punkten 251 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels för beredande av tillfälligt lönetillägg för senare hälften av år 1919 åt vaktmästaren vid den *elektrotekniska fackskolan i Västerås* beviljat ett belopp av 200 kronor,

dels — under förutsättning att Västerås stad förbinder sig att till de vid nämnda fackskola anställda laboratorievaktmästaren samt maskinisten och eldaren för år 1919 utbetala så stort arvode, att de sammanlagda löneförmånerna för en var av sagda befattningshavare uppgå till minst samma belopp, för helt år räknat, som är fastställt för de till den så kallade B-gruppen hörande vaktmästare, dock med avdrag av ett belopp motsvarande ordinarie befattningshavare åliggande avgifter för egen pensionering — såsom bidrag för beredande av tillfälligt lönetillägg för senare hälften av år 1919 åt laboratorievaktmästaren med 125 kronor samt åt maskinisten och eldaren med 75 kronor beviljat ett belopp av 200 kronor,

dels ock för ändamålet anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

Den tekniska
undervis-
ningen m. m.

69:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att för beredande av tillfälligt lönetillägg åt vaktmästaren samt maskinisten och eldaren vid tekniska elementarskolan och tekniska gymnasiet i Örebro anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 650 kronor, att utgå med 400 kronor till vaktmästaren samt med 250 kronor till maskinisten och eldaren.

Under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkt 252 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen för beredande av tillfälligt lönetillägg åt vaktmästaren samt maskinisten och eldaren vid *tekniska elementarskolan och tekniska gymnasiet i Örebro* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 650 kronor, att utgå med 400 kronor till vaktmästaren samt med 250 kronor till maskinisten och eldaren.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att till tackande av dels under år 1917 uppkommen brist i den för tekniska elementarskolan i Örebro för sagda år gällande staten, dels ock för år 1918 beräknad brist i nämnda skolas stat anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 9,406 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkt 252 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *tackande av dels under år 1917 uppkommen brist i den för tekniska elementarskolan i Örebro* för sagda år gällande staten, dels ock för år 1918 beräknad brist i nämnda skolas stat anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 9,406 kronor.

71:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 62) och under hänvisning till vad riksdagen under punkten 253 i sin skrivelse nr 8 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen för beredande av tillfälligt lönetillägg åt vaktmästaren samt maskinisten och eldaren vid *tekniska elementarskolan, maskinfackskolan och tekniska gymnasiet i Malmö* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 650 kronor, att utgå med 400 kronor till vaktmästaren samt med 250 kronor till maskinisten och eldaren.

72:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 63) och under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkten 255 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till beredande av ytterligare medel för lyshållning, uppvärmning m. m. vid *tekniska elementarskolan i Borås* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

73:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 64) och under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkten 256 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till förstärkande av anslaget till uppehållande av verksamheten vid *tekniska elementarskolan i Härnösand*, utöver för sagda ändamål för år 1919 förut beviljade medel, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 1,550 kronor.

Den tekniska
undervis-
ningen m. m.

74:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 65) och under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkten 257 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen anvisat å tilläggsstat för år 1919

dels såsom bidrag med $\frac{3}{5}$ till vissa vid uppgörandet av 1918 års stat för *bergsskolorna i Filipstad och Falun* jämte därmed förenade yrkes-skolor icke beräknade kostnader för dyrtidstillägg åt lärarna ett förslagsanslag, högst, 10,053 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utbetala beloppet till brukssocietetens fullmäktige i järnkontolet, sedan villkoren för lyftandet av det utav 1917 års riksdag för år 1918 beviljade anslaget till undervisningsverksamheten vid nämnda skolor visats behörigen fullgjorda,

dels ock såsom bidrag med $\frac{3}{5}$ till tackandet av vissa vid uppgörandet av 1917 och 1918 års stater för skolorna icke beräknade men av fullmäktige i järnkontolet numera bestridda kostnader för bränsle m. m. under nämnda år vid bergsskolan i Falun ett förslagsanslag, högst, 5,980 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utbetala beloppet till fullmäktige, i vad angår andelen i 1917 års kostnader, 2,980 kronor, omedelbart och beträffande den å 1918 års kostnader belöpande andelen, 3,000 kronor, sedan villkoren för lyftandet av det utav 1917 års riksdag för år 1918 beviljade anslaget till undervisningsverksamheten vid nämnda skolor visats behörigen fullgjorda.

75:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att, i avbidan på proposition angående tackande av brist i 1918 års räkenskaper för södra K. F. U. K:s husmodersskola, beräkna för ändamålet på tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 2,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 21 februari 1919 till riksdagen avlåten proposition, nr 135, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till tackande av brist i 1918 års räkenskaper för södra K. F. U. K:s husmodersskola anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 2,000 kronor.

Den tekniska
undervis-
ningen m. m.

I sauband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, däri hemställts, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 135, måtte till tackande av brist i 1918 års räkenskaper för södra K. F. U. K:s husmodersskola anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett extra anslag av 6,000 kronor.

Lika med departementschefen anser riksdagen en mera genomgripande omläggning av grunderna för statens ekonomiska understöd till de statsunderstödda husmodersskolorna snart nog komma att visa sig erforderlig.

Vad det föreliggande ärendet beträffar, har riksdagen fäst sig vid den låga avgift — 10 kronor för månad — vilken eleverna erlägga för de två dagliga måltider, frukost och middag, de erhålla under arbetet i skolan. Skall skolan kunna ekonomiskt bära sig, är det givet, att dessa avgifter ej få bestämmas till alltför låga belopp. På sätt av utredningen i ämnet framgår, har bristen för år 1918 uppgått till 20,985 kronor 18 öre. Såsom bidrag till bristens täckande har folkskolöverstyrelsen föreslagit ett belopp av 3,000 kronor, och har riksdagen ansett sig i så måtto kunna biträda motionärens yrkande om ett i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag ökat anslag, att riksdagen beviljat för ändamålet samma belopp, som överstyrelsen förordnat, eller sålunda 3,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition och ovanberörda motion till tackande av brist i 1918 års räkenskaper för *södra K. F. U. K:s husmodersskola* anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Handelsundervisningen.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att *dels* till beredande för år 1919 av förhöjda understöd åt handelsgymnasierna utöver till dem redan anslagna belopp anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 93,400 kronor;

dels ock besluta, att av ifrågavarande anslag skola för sistnämnda år utgå till Göteborgs handelsgymnasium högst 25,000 kronor, till Stockholms handelsgymnasium högst 20,000 kronor, till Malmö handelsgymnasium högst 16,000 kronor, till Örebro handelsgymnasium högst 8,400 kronor samt till varterdera av Norrköpings handelsgymnasium och Hälsingborgs handelsgymnasium högst 12,000 kronor, med skyldighet för kommun, där handelsundervisningsanstalt åtnjuter statsunderstöd, att själv eller genom enskilda donatorer tillhandahålla erforderliga lokaler för undervisningen

samt årligen lämna ett kontant bidrag, motsvarande minst en tredjedel av statsunderstödet, samt på de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma. Den tekniska
undervis-
ningen m. m.

Under återopande av vad under punkt 264 i riksdagens skrivelse nr 8 A anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels till beredande för år 1919 av förhöjda understöd åt *handelsgymnasierna* utöver till dem redan anslagna belopp anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 90,400 kronor;

dels ock beslutat, att av ifrågavarande anslag skola för sistnämnda år utgå till Göteborgs handelsgymnasium högst 25,000 kronor, till Stockholms handelsgymnasium högst 20,000 kronor, till Malmö handelsgymnasium högst 16,000 kronor, till Norrköpings handelsgymnasium högst 12,000 kronor, till Hälsingborgs handelsgymnasium högst 9,000 kronor och till Örebro handelsgymnasium högst 8,400 kronor, med skyldighet för kommun, där handelsundervisningsanstalt åtnjuter statsunderstöd, att själv eller genom enskilda donatorer tillhandahålla erforderliga lokaler för undervisningen samt årligen lämna ett kontant bidrag, motsvarande minst en tredjedel av statsunderstödet, samt på de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Åtgärder för fysisk utbildning.

77:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att, i avbidan på proposition angående tackande av brist i gymnastiska centralinstitutets räkenskaper för åren 1918 och 1919, för ändamålet beräkna på tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 22,000 kronor.

Åtgärder
för fysisk
utbildning.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 21 februari 1919 till riksdagen avlåten proposition, nr 172, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag anvisa

dels till tackande av under år 1918 uppkommen brist i de för gymnastiska centralinstitutet anslagna medel till ved, ljus, materiell, samlingar m. m. högst 2,781 kronor,

dels ock till förstärkande av de för samma anstalt för år 1919 redan anvisade medel högst 19,206 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och anmäler följaktligen, att riksdagen på tilläggsstat för år 1919 såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisat

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 8 B.

Åtgärder
öfver fysisk
utbildning.

dels till täckande av under år 1918 uppkommen brist i de för *gymnastiska centralinstitutet* anslagna medel till ved, ljus, materiell, samlingar m. m. 2,781 kronor,

dels ock till förstärkande av de för samma anstalt för år 1919 redan anvisade medel 19,206 kronor.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att för anordnandet av en gymnastikinstruktionskurs under sommaren 1919 anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor, att utgå till svenska gymnastikförbundet under villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har för anordnandet av en *gymnastikinstruktionskurs* under sommaren 1919 anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor, att utgå till svenska gymnastikförbundet under villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.

Understöd
åt vetenskap,
vitterhet och
konst m. m.

79:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 70) har riksdagen — på sätt riksdagen i särskild skrivelse anmält — till beredande av ytterligare medel för år 1919 till fortsatt systematisk undersökning av *svenska folkmål* anvisat på tilläggsstat för samma år ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

80:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 71) och under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkten 296 i sin skrivelse nr 8 A, får riksdagen anmäla, att riksdagen till förstärkande av det under riksstatens åttonde huvudtitel uppförda reservationsanslaget till *resestipendier samt läroböckers, tidskrifters och lärda verks utgivande* anvisat på tilläggsstat för år 1919 såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 50,000 kronor.

Diverse.

Diverse.

81:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse, nr 216, anmält, har riksdagen till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid under ecklesiastikdepartementet lydande verk och institutioner

anvisat på tilläggsstat för år 1919 under åttonde huvudtiteln ett förslagsanslag av 11,770,000 kronor.

Diverse.

82:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 215, anmält, har riksdagen till tillfällig lönerreglering för vissa befattningshavarare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen å tilläggsstat för år 1919 under åttonde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisat ett belopp av 1,415,000 kronor.

83:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse, nr 215, anmält, har riksdagen till förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, å tilläggsstat för år 1919 under åttonde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisat ett belopp av 246,000 kronor.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75) att, i avbidan på proposition angående krigstidstillägg till lärare vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter, för ändamålet beräkna på tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 9,275,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 11 mars 1919 avlåten proposition, nr 372, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 9,250,000 kronor för beredande beträffande statsunderstödda folkhögskolor under läsåret 1918—1919 samt beträffande övriga i det följande angivna läroanstalter under år 1919 av dyrtidstillägg åt där anställda lärare, att — vad angår statsunderstödda folkhögskolor, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall — utgå enligt följande grunder, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

A. Egentliga folkskolor, mindre folkskolor och småskolor.

1) Dyrtidstillägget utgår

a) med ett årligt belopp av 600 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är anställd i egenskap av ordinarie lärare vid egentlig folkskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever;

Diverse.

b) med ett årligt belopp av 400 kronor dels till varje ordinarie lärare vid egentlig folkskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt a) omförmälda belopp, dels ock till extra ordinarie och vikarierande folkskollärare, under förutsättning, vad vikarierande lärare beträffar, att de bestämmelser i fråga om behörighet och minimiavlöning, vilka såsom villkor för statsbidrag äro stadgade beträffande vikarie för på grund av sjukdom tjänstledig ordinarie eller extra ordinarie lärare vid egentlig folkskola, äro uppfyllda;

c) med ett årligt belopp av 400 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är anställd i egenskap av biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola eller lärare vid småskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever, ej heller den, vilken vikarierar för tjänstledig lärare;

d) med ett årligt belopp av 250 kronor till varje biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola och lärare vid småskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt c) omförmälda belopp, under förutsättning, vad vikarierande lärare beträffar, att de bestämmelser i fråga om behörighet och minimiavlöning, vilka såsom villkor för statsbidrag äro stadgade beträffande vikarie för på grund av sjukdom tjänstledig biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola eller lärare vid småskola, äro uppfyllda.

2) Dyrtidstillägget utgår till befattningshavaren i samma ordning som lönen.

B. Högre folkskolor.

1) Dyrtidstillägget utgår

a) med ett årligt belopp av 600 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är i vederbörlig ordning anställd i egenskap av ordinarie lärare vid statsunderstödd högre folkskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever;

b) med ett årligt belopp av 400 kronor dels till varje i vederbörlig ordning anställd ordinarie lärare vid statsunderstödd högre folkskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt a) omförmälda belopp, dels ock till extra ordinarie och vikarierande lärare vid högre folkskola, under förutsättning att sådan befattningshavare har en tjänstgörings-skyldighet av minst 24 timmar i veckan och åtnjuter den minimiavlöning,

som är bestämd för utbekommande av statsbidrag till avlönande av vikarie för lärare vid högre folkskola under tjänstledighet på grund av sjukdom.

Diverse.

2) Dyrtidstillägget utgår till befattningshavaren i samma ordning som lönen.

C. Kommunala mellanskolor.

1) Dyrtidstillägget utgår

a) med ett årligt belopp av 600 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är i vederbörlig ordning anställd i egenskap av ordinarie lärare vid kommunal mellanskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever;

b) med ett årligt belopp av 400 kronor dels till varje i vederbörlig ordning anställd ordinarie lärare vid kommunal mellanskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt a) omförmälda belopp, dels ock till extra ordinarie och vikarierande ämneslärare vid kommunal mellanskola, under förutsättning att sådan befattningshavare har en tjänstgörings-skyldighet av minst 24 timmar i veckan.

2) Dyrtidstillägget utgår till befattningshavaren i samma ordning som lönen.

D. Vissa småskoleseminarier.

Dyrtidstillägget utgår åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna enligt samma grunder, som kunna bliva stadgade i fråga om dyrtidstillägg åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor, därvid lärare vid småskoleseminarium, som äger behörighet till folkskolläraryrke, skall likställas med folkskollärare och lärare med behörighet till folkskolläraryrke skall likställas med lärare vid småskola.

E. Privatläroverk.

1) Delaktighet i dyrtidstillägget tillkommer den, som under år 1919 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av föreståndare, ämneslärare med full tjänstgöring, timlärare eller övningslärare vid sådan enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola eller enskilt lärarinneseminarium, som åtnjuter understöd från det i riksstaten uppförda gemensamma reservationsanslaget till privatläroverk.

2) Dyrtidstillägget utgår med följande belopp utöver föreskriven

Diverse. minimiavlöning eller, där föreskrift om minimiavlöning saknas, utöver den avlöning, som för motsvarande tjänstgöring i medeltal utgått under åren 1913—1915:

a) till föreståndare, manlig eller kvinnlig, vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 500 kronor för år;

b) till ämneslärare med full tjänstgöring, manlig eller kvinnlig, vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 500 kronor för år;

c) till manlig timlärare vid enskild mellanskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 15 kronor för veckotimme, dock beträffande lärare vid högre goss- eller samskola endast för det antal veckotimmar, som för vederbörande läroanstalt tagits i beräkning vid bestämmande av det särskilda understödet för anlitande i större omfattning av manliga lärarkrafter;

d) till manlig timlärare vid högre flickskola med 10 kronor för veckotimme;

e) till kvinnlig timlärare vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 10 kronor för veckotimme;

f) till övningslärare, manlig eller kvinnlig, vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 10 kronor för veckotimme.

F. Folkhögskolor.

1) Dyrtidstillägget utgår

a) med högst 700 kronor för vinterkurs och högst 300 kronor för sommarkurs till varje ordinarie lärare;

b) med högst 450 kronor för vinterkurs och högst 250 kronor för sommarkurs till varje icke ordinarie, manlig och kvinnlig, ämneslärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan;

c) med högst 350 kronor för vinterkurs och högst 250 kronor för sommarkurs till varje annan manlig och kvinnlig lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan och vilken icke äger erhålla dyrtidstillägg enligt de i punkterna a) och b) angivna grunder.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehått

dels en inom andra kammaren väckt motion (Nr 400), däri hemställts, att riksdagen, med ändring av vad Eders Kungl. Maj:t i proposition nr 372 i den delen föreslagit, måtte besluta, att extra ordinarie eller vikari-

erande lärare vid högre folkskola och kommunal mellanskola, vilken har full tjänstgöring och fyller av Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagna villkor, må erhålla dyrtidstillägg för år 1919 med ett belopp av 400 kronor,

dels ock två lika lydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren (Nr 190) och den andra inom andra kammaren (Nr 405), däri hemställts, att riksdagen måtte ifråga om den under »E. privatläroverk» i förevarande proposition upptagna lärarpersonal höja de under 2 a) och b) angivna belopp från 500 till 750 kronor, det under c) angivna belopp från 15 till 30 kronor samt de under d)—f) angivna belopp från 10 till 25 kronor, ävensom i följd härav höja det av Eders Kungl. Maj:t åskade förslagsanslaget med 343,750 kronor.

Genom beslut av 1918 års lagtima riksdag genomfördes en definitiv löne-reglering för lärarpersonalerna vid folk- och småskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor. Under de närmaste åren dessförinnan hade dessa personalgrupper varit i åtnjutande av tillfällig löneförbättring liksom även för innevarande år sådan förmån tillkommer lärarna vid privatläroverken och folkhöskolorna.

Då under senare delen av år 1918 de brydsamma förhållandena gjorde dyrtidens tryck synnerligen kännbart för alla löntagare och i anledning företrädesvis härav 1918 års urtima riksdag sammankallades, uppkom fråga om tillgodoseende i ekonomiskt avseende av samtliga ovanberörda lärarkårer vid de statsunderstödda undervisningsanstalterna. I särskilda till sistnämnda års urtima riksdag avlåtna propositioner framlade Eders Kungl. Maj:t förslag om extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt de lärare, om vilka nu är tal. Departementschefen har framhållit, hurusom dessa framställningar rönt en välvillig behandling från riksdagens sida, och att de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppen blevo i samtliga fall ökade. Riksdagen visade sig sålunda behjärta de svåra ekonomiska villkor, under vilka ifrågavarande lärare bedriva sitt arbete, och enligt riksdagens beslut utgick sålunda — visserligen ej efter samma grunder som för statens befattningshavare — extra krigstidstillägg till kommunalt anställda lärare ävensom till lärare vid vissa privata läroanstalter under senare delen av år 1918.

Departementschefen har vidare erinrat, hurusom de svåra förhållanden, varmed under kristiden löntagare av alla slag haft att kämpa, vore ännu långt ifrån till ända. Efter erinran om den till riksdagen avlåtna propositionen om dyrtidstillägg och dyrtidshjälp till statens befattningshavare, framhåller departementschefen, att billigheten syntes kräva, att staten även beträffande de kommunala och andra tjänstinnehavare, varom nu vore fråga, fortsatte på den väg, som en gång beträffs, och genom

Diverse.

dyrtidstillägg för innevarande år sökte biträda dem i den verkligen bekymmersamma ställning, vari de på grund av dyrtiden befunne sig.

Vid bedömande av frågan, på vad sätt och i vilken utsträckning detta dyrtidstillägg borde utgå, har departementschefen ansett det från början kunna fastslås, att de allmänna grundsatser, som varit gällande och eventuellt komme att bestämmas för utgående av dyrtidstillägg åt statens befattningshavare, icke i förevarande fall kunde tillämpas. En sådan tillämpning skulle nämligen enligt departementschefens mening medföra konsekvenser, vilka såväl i ekonomiska som andra hänseenden icke låte sig för närvarande överskåda. Vid överbägande av spörsmålet rörande de lämpligaste formerna för det dyrtidstillägg han ämnade föreslå, ävensom i vilken utsträckning detsamma skäligen kunde anses böra utgå, hade departementschefen stannat för att tillstyrka i stort sett enahanda grunder, som de, enligt vilka 1918, respektive 1919 års tillfälliga löneförbättring utgått och utgår till de olika lärarkårerna.

Den väg, som departementschefen anvisat för ett tillgodoseende av ifrågavarande lärarkårer, synes riksdagen vara den under förhandenvarande förhållanden mest framkomliga. Härmed vill dock riksdagen icke hava sagt, att Eders Kungl. Maj:ts förslag enligt riksdagens förmenande är ägnat att giva en tillfredsställande lösning av frågan. Fastmera anser riksdagen fullgiltiga skäl tala för en höjning av de utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppen. Då riksdagen för statens samtliga befattningshavare beslutat dyrtidstillägg för innevarande år, ägnade att enligt riksdagens mening på ett tillfredsställande sätt tillgodose dessa, synes riksdagen billigt, att jämväl de lärarkårer, varom i förevarande proposition är tal, i något rikligare mått än vad Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, av staten erhålla dyrtidstillägg såsom bidrag till lindrande av kristidens svårigheter. Vad särskilt angår lärarna vid folk- och småskolorna, finner riksdagen en höjning av de utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppen så mycket mer motiverad, som dessa lärare i mycket ringa utsträckning av vederbörande kommuner tillerkänts dyrtidstillägg utöver sin kontanta avlöning och i de fall, där så skett, i regel med allt för knappt tillmätta belopp.

Vid överbägande av storleken av den höjning utöver Eders Kungl. Maj:ts förslag, som lämpligen bör vidtagas, har riksdagen ansett, att man med hänsyn till de statsfinansiella förhållandena ej kan sträcka sig längre än att vidtaga en ökning av de utav Eders Kungl. Maj:t i varje särskilt fall ifrågasatta beloppen med 50 procent.

Härmed har riksdagen ävenledes i viss utsträckning tillmötesgått de krav, som motionsvis framställts beträffande privatläroverkens lärarpersonal. Att för de vid dessa skolor anställda timlärare och övningslärare vid-

taga en sådan förhöjning, som i ovanberörda motioner ifrågasatts, har riksdagen med hänsyn till konsekvenserna och till undvikande av föregripande av en definitiv lönereglering icke ansett sig kunna göra.

Riksdagen har vidare väl uppmärksammat, hurusom ett bifall till förslaget innebär beträffande lärarpersonalerna vid folk- och småskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor ett bibehållande av principen om högre tillägg åt sådana befattningshavare, vilka äro att i viss mån betrakta som familjeförsörjare, än åt andra. Om riksdagen också i frågan om dyrtidstillägg och dyrtidshjälp till befattningshavare i statens tjänst ansett denna princip böra uppgivas, innebär dess bibehållande i förevarande fall enligt riksdagens mening icke någon motsättning mot vad riksdagen beträffande statens tjänsteinnehavare beslutat, enär de grunder på vilka det föreliggande förslaget vilar, äro helt andra än de, som skulle gälla statstjänstemännen.

Vad angår det i ovanberörda motion (II:400) framställda yrkandet, finner riksdagen sådana skäl vara för detsamma förebragta, att riksdagen ansett sig böra i Eders Kungl. Maj:ts förslag vidtaga ändring på sätt i motionen hemställt.

I fråga om den tillfälliga löneförbättring för år 1920, som riksdagen, på sätt framgår av dess skrivelse nr 8 A, beslutat för privatläroverkens lärarpersonal, har riksdagen uttalat sig för att denna löneförbättring bör jämväl under sjukdom utgå till övningslärare med tjänstgöring av den art och omfattning, att den berättigar till tjänstårsberäkning för erhållande av ålderstillägg. Under hänvisning till vad riksdagen härutinnan anført, vill riksdagen allenast framhålla, att enahanda bör gälla i fråga om nu förevarande dyrtidsunderstöd.

Eders Kungl Maj:t har för ifrågavarande ändamål äskat ett förslagsanslag av 9,250,000 kronor. Riksdagens beslut om höjning av de utav Eders Kungl. Maj:t i varje särskilt fall ifrågasatta beloppen med 50 procent medför alltså en ökning av anslagssumman med 4,625,000 kronor till 13,875,000 kronor.

Riksdagen, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning samt ovanberörda motioner, I: 190 och II: 405, samt med bifall till förenämnda motion, II: 400, anvisat på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 13,875,000 kronor för beredande beträffande statsunderstödda folkhögskolor under läsåret 1918—1919 samt beträffande övriga i det följande angivna läroanstalter under år 1919 av dyrtidstillägg åt där anställda lärare, att — vad angår statsunderstödda folkhögskolor, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall

Diverse.

— utgå enligt följande grunder, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

A. Egentliga folkskolor, mindre folkskolor och småskolor.

1) Dyrtidstillägget utgår

a) med ett årligt belopp av 900 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är anställd i egenskap av ordinarie lärare vid egentlig folkskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever;

b) med ett årligt belopp av 600 kronor dels till varje ordinarie lärare vid egentlig folkskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt a) omförmälda belopp, dels ock till extra ordinarie och vikarierande folkskollärare, under förutsättning, vad vikarierande lärare beträffar, att de bestämmelser i fråga om behörighet och minimiavlöning, vilka såsom villkor för statsbidrag äro stadgade beträffande vikarie för på grund av sjukdom tjänstledig ordinarie eller extra ordinarie lärare vid egentlig folkskola, äro uppfyllda;

c) med ett årligt belopp av 600 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är anställd i egenskap av biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola eller lärare vid småskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever, ej heller den, vilken vikarierar för tjänstledig lärare;

d) med ett årligt belopp av 375 kronor till varje biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola och lärare vid småskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt c) omförmälda belopp, under förutsättning, vad vikarierande lärare beträffar, att de bestämmelser i fråga om behörighet och minimiavlöning, vilka såsom villkor för statsbidrag äro stadgade beträffande vikarie för på grund av sjukdom tjänstledig biträdande lärare vid folkskola, lärare vid mindre folkskola eller lärare vid småskola, äro uppfyllda.

2) Dyrtidstillägget utgår till befattningshavaren i samma ordning som lönen.

B. Högre folkskolor.

1) Dyrtidstillägget utgår

a) med ett årligt belopp av 900 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är i vederbörlig ordning anställd i egenskap av ordinarie lärare vid statsunderstödd högre folkskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever;

b) med ett årligt belopp av 600 kronor dels till varje i vederbörlig ordning anställd ordinarie lärare vid statsunderstödd högre folkskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt a) omnämnda belopp, dels ock till extra ordinarie och vikarierande lärare vid högre folkskola, under förutsättning att sådan befattningshavare har full tjänstgöring och åtnjuter den minimiavlöning, som är bestämd för utbekommande av statsbidrag till avlönande av vikarie för lärare vid högre folkskola under tjänstledighet på grund av sjukdom.

2) Dyrtidstillägget utgår till befattningshavaren i samma ordning som lönen.

C. Kommunala mellanskolor.

1) Dyrtidstillägget utgår

a) med ett årligt belopp av 900 kronor till den, som vid ingången av år 1919 är i vederbörlig ordning anställd i egenskap av ordinarie lärare vid kommunal mellanskola, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder; dock att dyrtidstillägg med detta belopp icke tillkommer gift kvinnlig befattningshavare, vars man lever;

b) med ett årligt belopp av 600 kronor dels till varje i vederbörlig ordning anställd ordinarie lärare vid kommunal mellanskola, som icke äger erhålla dyrtidstillägg med det i punkt a) omnämnda belopp, dels ock till extra ordinarie och vikarierande ämneslärare vid kommunal mellanskola, under förutsättning att sådan befattningshavare har full tjänstgöring.

2) Dyrtidstillägget utgår till befattningshavaren i samma ordning som lönen.

D. Vissa småskoleseminarier.

Dyrtidstillägget utgår åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna enligt

Diverse.

samma grunder, som kunna bliva stadgade i fråga om dyrtidstillägg åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor, därvid lärare vid småskoleseminarium, som äger behörighet till folkskolläraryrke, skall likställas med folkskollärare och lärare med behörighet till småskolläraryrke skall likställas med lärare vid småskola.

E. Privatläroverk.

1) Delaktighet i dyrtidstillägget tillkommer den, som under år 1919 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av föreståndare, ämneslärare med full tjänstgöring, timlärare eller övningslärare vid sådan enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola eller enskilt lärarinneseminarium, som åtnjuter understöd från det i riksstaten uppförda gemensamma reservationsanslaget till privatläroverk.

2) Dyrtidstillägget utgår med följande belopp utöver föreskriven minimiavlöning eller, där föreskrift om minimiavlöning saknas, utöver den avlöning, som för motsvarande tjänstgöring i medeltal utgått under åren 1913—1915:

a) till föreståndare, manlig eller kvinnlig, vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 750 kronor för år;

b) till ämneslärare med full tjänstgöring, manlig eller kvinnlig, vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 750 kronor för år;

c) till manlig timlärare vid enskild mellanskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 22 kronor 50 för veckotimme, dock beträffande lärare vid högre goss- eller samskola endast för det antal veckotimmar, som för vederbörande läroanstalt tagits i beräkning vid bestämmande av det särskilda understödet för anlitande i större omfattning av manliga lärarkrafter;

d) till manlig timlärare vid högre flickskola med 15 kronor för veckotimme;

e) till kvinnlig timlärare vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 15 kronor för veckotimme;

f) till övningslärare, manlig eller kvinnlig, vid enskild mellanskola, högre flickskola, högre goss- eller samskola samt enskilt lärarinneseminarium med 15 kronor för veckotimme.

F. Folkhögskolor.

Dyrtidstillägget utgår

a) med högst 1,050 kronor för vinterkurs och högst 450 kronor för sommarkurs till varje ordinarie lärare;

b) med högst 675 kronor för vinterkurs och högst 375 kronor för sommarkurs till varje icke ordinarie, manlig och kvinnlig, ämneslärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan;

c) med högst 525 kronor för vinterkurs och högst 375 kronor för sommarkurs till varje annan manlig och kvinnlig lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan och vilken icke äger erhålla dyrtidstillägg enligt de i punkterna a) och b) angivna grunder.

Stockholm den 12 juni 1919.

Med undersåtlig vördnad.

Tabell över anslagen under tilläggsstatens till riksstaten för
år 1919 åttonde huvudtitel. Ecklesiastikdepartementet.

			Extra anslag	Extra anslag
			Kronor	Kronor
A. Departementet.				
1	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i> , högst ...			7,350
B. Arkiv, bibliotek och museer.				
<i>Bibliotek.</i>				
1	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:t Genevièvebiblioteket i Paris, <i>förslagsanslag</i> , högst		400	
<i>Museer.</i>				
Nationalmuseet:				
2	Förstärkning av museets anslag till tjänstedräkter åt vaktmästare, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,600		
3	Förstärkning av museets anslag till underhåll av golv, fönster och föreläsningmateriel m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	2,000		
4	Inredning av bibliotek i museibyggnaden, <i>reservationsanslag</i>	6,110		
5	Uppställning av biblioteket och katalogisering av detsamma m. m., <i>reservationsanslag</i>	2,000		
6	Andringsarbeten i museibyggnaden, <i>reservationsanslag</i>	126,500		
7	Anordnande av tavelskärmar å museets nordvästra vind, <i>reservationsanslag</i>	1,850		
		139,860		
Naturhistoriska riksmuseet:				
8	Magasinering m. m. av till etnografiska avdelningen hörande samlingar, <i>förslagsanslag</i> , högst	20,000		
9	Täckande av brist för år 1918 i expensanslaget för avdelningarna vid Frescati, <i>förslagsanslag</i> , högst	20,200		
10	Förstärkning av expensanslaget för avdelningarna vid Frescati, <i>förslagsanslag</i> , högst	57,160		
11	Täckande av brist för år 1918 i etnografiska avdelningens anslag till expenser m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	5,500		

			Extra anslag	Extra anslag
			Kronor	Kronor
12	Förstärkning av etnografiska avdelningens anslag till expenser m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	4,000 106,860		
13	Dyrtidstillägg åt nordiska museets personal, <i>förslagsanslag</i> , högst	93,100		
14	Kulturhistoriska museet i Lund, <i>förslagsanslag</i> , högst	10,000		
15	Svenska skolmuseet, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,000	350,820	351,220
C. Kyrkliga ändamål.				
<i>Kleresistaten.</i>				
1	Dyrtidstillägg åt sjömanspastorn i Kristiania H. F. V. Lyth, <i>förslagsanslag</i> , högst			3,400
D. Akademier.				
<i>Musikaliska akademien.</i>				
1	Ökade kostnader för uppvärmning av akademiens lokaler, <i>förslagsanslag</i> , högst			7,000
E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.				
<i>Universitetskanslersexpeditionen.</i>				
1	Hyra av arkiv- och expeditiionslokal för expeditionen m. m., <i>för- slagsanslag</i> , högst	4,000		
2	Uppehållande av verksamheten vid expeditionen under år 1919, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,450	7,450	
<i>Uppsala universitet.</i>				
3	Materiel m. m. för hygieniska institutionen, <i>reservationsanslag</i> ..	500		
4	Psykologiska laboratoriet, <i>reservationsanslag</i>	400		
5	Driftkostnader vid Klubbans biologiska station, <i>reservationsanslag</i> ..	1,400		
6	Materiel m. m. för medicinska poliklinikerna, <i>reservationsanslag</i> ..	850		
7	Materiel m. m. för institutionen för medicinsk och fysiologisk kemi, <i>reservationsanslag</i>	1,000		
8	Materiel m. m. för institutionen för allmän och analytisk kemi, <i>reservationsanslag</i>	7,200		
9	Materiel m. m. för mineralogisk-geologiska institutionen, <i>reserva- tionsanslag</i>	700		
10	Materiel m. m. för fysiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	800		
11	Materiel m. m. för astronomiska institutionen, <i>reservationsanslag</i> ..	3,000		
12	Materiel m. m. för meteorologiska institutionen, <i>reservations- anslag</i>	4,100		

				Extra anslag	Extra anslag
				Kronor	Kronor
Materiel m. m. för botaniska institutionen:					
13	Botaniska museet, <i>reservationsanslag</i>	500			
14	Botaniska trädgården, <i>reservationsanslag</i>	5,000	5,500		
15	Materiel m. m. för växtbiologiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	1,000			
16	Materiel m. m. för zoologiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	6,000			
17	Förstärkning av universitetsbibliotekets materielanslag, <i>förslagsanslag</i> , högst	15,000			
18	Höjning av akademifogdens respenninganslag, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,500	48,950		
<i>Lunds universitet.</i>					
19	Universitetets årsskrift, <i>reservationsanslag</i>	8,000			
20	Materiel m. m. för anatomisk-histologiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	5,050			
21	Materiel m. m. för fysiologiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	3,500			
22	Materiel m. m. för medicinsk-kemiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	13,900			
23	Materiel m. m. för patologisk-anatomiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	7,500			
24	Materiel m. m. för astronomiska observatoriet, <i>reservationsanslag</i>	7,200			
25	Materiel m. m. för botaniska institutionens systematiska avdelning, <i>reservationsanslag</i>	11,000			
26	Materiel m. m. för botaniska institutionens fysiologiska avdelning, <i>reservationsanslag</i>	7,000			
27	Materiel m. m. för fysiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	14,000			
28	Materiel m. m. för geologisk-mineralogiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	3,200			
29	Materiel m. m. för kemiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	9,000			
30	Materiel m. m. för zoologiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	12,000			
31	Materiel m. m. för musikkapellet, <i>reservationsanslag</i>	700			
32	Materiel m. m. för inrättningen för gymnastik och fäktkonst, <i>reservationsanslag</i>	3,000			
33	Materiel m. m. för institutionen för ärftlighetsforskning, <i>reservationsanslag</i>	750			
34	Materiel m. m. för farmakologiska institutionen, <i>reservationsanslag</i>	500			
35	Materiel m. m. för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	18,000			
36	Uppvärmning av universitetshuset och gamla biblioteksbyggnaden, <i>reservationsanslag</i>	5,000			
37	Vissa inredningsarbeten inom zoologiska institutionen, <i>förslagsanslag</i> , högst	31,541	160,841		

			Extra anslag	Extra anslag
			Kronor	Kronor
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet.</i>				
38	Utvidgning av lärarkollegiets sammanträdesrum m. m., <i>reservationsanslag</i>	12,325		
39	Täckande av vid 1917 års slut förefintlig brist i institutets anslag till materiel i allmänhet, <i>förslagsanslag</i> , högst	10,923		
40	Dagavgifter vid pediatrik klinisk å allmänna barnhuset i Stockholm, <i>förslagsanslag</i> , högst	10,000	33,248	
<i>Serafimerlasarettet.</i>				
41	Täckande av motsedd brist i lasarettets räkenskaper för år 1919, <i>förslagsanslag</i> , högst		550,000	
<i>Gemensamma universitetsändamål.</i>				
42	Tryckning av doktorsavhandlingar, <i>reservationsanslag</i>	40,000		
43	Kurser i skyddskoppypning, <i>reservationsanslag</i>	250	40,250	
<i>Farmaceutiska institutet.</i>				
44	Extra vaktmästare vid institutet, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,400		
45	Täckande av under år 1918 uppkommet underskott i institutets anslag till materialier m. m., till uppvärmning m. m. och till egendomens underhåll m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	12,500		
46	Förstärkning av institutets anslag till materialier m. m., till uppvärmning m. m. och till egendomens underhåll m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	15,000	28,900	
<i>Undervisningsanstalter för barnmorskor m. m.</i>				
47	Fortbildningskurser för barnmorskor, <i>förslagsanslag</i> , högst	2,000		
48	Allmänna barnbördshuset i Stockholm, <i>förslagsanslag</i> , högst	89,000	91,000	960,639
F. Allmänna skolväsendet.				
<i>Det högre skolväsendet.</i>				
Högre lärarinneseminariet:				
1	Expenser och inredning av lokal för viss kurs vid hushållsskolan, <i>förslagsanslag</i> , högst	4,620		
Statens läroverk:				
2	Förstärkning av läroverksöverstyrelsens anslag till tillfällig adjunktion m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	7,250		
3	Täckande av utgifter för allmänna läroverkens ljus- och vedkassor, <i>förslagsanslag</i>	430,000		

				Extra anslag	Extra anslag
				Kronor	Kronor
4	Täckande av utgifter för nya elementarskolans skolkassa, <i>förslagsanslag</i>	12,500			
5	Extra arvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken, <i>förslagsanslag</i> , högst	15,700	465,450		
Privatläroverk:					
6	Tillfällig löneförbättring åt vissa lärarinnor vid fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, <i>förslagsanslag</i> , högst	4,267			
7	Tillfällig löneförbättring åt lärarinnorna vid vissa handarbetslärarinneutbildningsanstalter, <i>förslagsanslag</i> , högst	4,000	8,267	478,337	
<i>Folkundervisningen.</i>					
Skolöverstyrelsen:					
8	Ökade arvoden åt semestervikarier för överstyrelsens medlemmar, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,240		
Folkskoleseminarier:					
9	Nybyggnads- och ändringsarbeten vid folkskoleseminariet i Luleå, <i>reservationsanslag</i>	55,500			
10	Studentkurser och parallellavdelningar vid vissa folkskoleseminarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	21,810			
11	Förstärkning av de i folkskoleseminariernas stater upptagna anslag till materiel m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	120,000			
12	Hysesbidrag till rektor vid folkskoleseminariet i Skara, <i>förslagsanslag</i> , högst	50	197,360		
Småskoleseminarier:					
13	Understöd åt vissa enskilda småskoleseminarier, <i>förslagsanslag</i> , högst		16,000		
Fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor:					
14	Fortbildningskurser i allmänhet, <i>reservationsanslag</i>	4,600			
15	Särskilda fortbildningskurser i gymnastik, <i>reservationsanslag</i>	3,340			
16	Särskilda fortbildningskurser i skolträdgårdsskötsel, <i>reservationsanslag</i>	1,700			
17	Särskilda kurser i simning och livräddning, <i>reservationsanslag</i>	250	9,890		
Folk- och småskolor:					
18	Svensk undervisning för svenska barn i utlandet, <i>förslagsanslag</i> , högst	5,400			

		Extra anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor
19	Tillfällig avlöningsförbättring åt lärare i manlig slöjd, <i>förslagsanslag</i> 335,000		
20	Tillfällig avlöningsförbättring åt lärare i kvinnlig slöjd, <i>förslagsanslag</i> 495,000		
21	Tillfällig avlöningsförbättring åt lärarinnor i huslig ekonomi, <i>förslagsanslag</i> 105,000 940,400	1,166,890	1,645,227
G. Folkbildningsåtgärder i övrigt.			
<i>Populärvetenskapliga föreläsningar.</i>			
1	Ytterligare understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populär- vetenskapliga föreläsningar, <i>reservationsanslag</i>		13,700
H. Abnormundervisningen.			
1	Införande av elektrisk belysning i vissa av institutets och förskolans för blinda å Tomtebodas lokaler, <i>reservationsanslag</i>	20,000	
2	Förstärkning av anslaget till institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas, <i>förslagsanslag</i> , högst	83,700	
3	Täckande av under år 1918 uppkommen brist i anslaget till institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas, <i>förslagsanslag</i> , högst	41,058	
4	Täckande av brister för åren 1917 och 1918 i staten för förskolan för blinda i Växjö, <i>förslagsanslag</i> , högst	2,650	
5	Förstärkning av anslaget till förskolan för blinda i Växjö, <i>förslagsanslag</i> , högst	7,500	
6	Förstärkning av reservationsanslaget till hantverksskolan i Kristinehamn för blinda, <i>förslagsanslag</i> , högst	4,150	
7	Täckande av brist i staten för år 1918 för den med drottning Sophias stiftelse förenade vårdanstalten för blinda dövstumma m. fl., <i>förslagsanslag</i> , högst	13,000	
8	Förstärkning av de till den med drottning Sophias stiftelse förenade vård- anstalten för blinda dövstumma m. fl. för år 1919 anvisade medel, <i>för- slagsanslag</i> , högst	90,000	
9	Okat statsbidrag till uppfostringsanstalter för vanartade och i sedligt avseende försummade barn, <i>förslagsanslag</i>	104,000	366,058
I. Den tekniska undervisningen m. m.			
<i>Den tekniska undervisningen.</i>			
1	Ytterligare kostnader för samlingar och laborationer vid tekniska högskolan, <i>förslagsanslag</i> , högst 25,000		
2	Ytterligare kostnader för bränsle, lyshållning m. m. vid tekniska högskolan, <i>förslagsanslag</i> , högst 190,000		

			Extra anslag	Extra anslag
			Kronor	Kronor
3	Inköp av maskiner, apparater m. m. för utrustning av de nya laboratorierna vid tekniska högskolan, <i>reservationsanslag</i>	250,000		
4	Laboratoriebyggnad m. m. för tekniska högskolans fackskola för kemisk teknologi, <i>reservationsanslag</i>	1,100,000		
5	Täckande av brist vid 1918 års utgång i Chalmers tekniska instituts anslag till uppvärmning m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	22,000		
6	Ytterligare utgifter för uppvärmning m. m. vid Chalmers tekniska institut, <i>förslagsanslag</i> , högst	20,000		
7	Täckande av brist under år 1918 i tekniska skolans i Stockholm medel till uppvärmning, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,000		
8	Förstärkning av tekniska skolans i Stockholm medel till uppvärmning, <i>förslagsanslag</i> , högst	21,300		
9	Tillfälligt lönetillägg för senare hälften av år 1919 åt vaktmästarpersonal vid elektrotekniska fackskolan i Västerås, <i>förslagsanslag</i> , högst	400		
10	Tillfälligt lönetillägg åt vaktmästarpersonal vid tekniska elementarskolan och tekniska gymnasiet i Örebro, <i>förslagsanslag</i> , högst	650		
11	Täckande av brister för åren 1917 och 1918 i staten för tekniska elementarskolan i Örebro, <i>förslagsanslag</i> , högst	9,406		
12	Tillfälligt lönetillägg åt vaktmästarpersonal vid tekniska elementarskolan, maskinfackskolan och tekniska gymnasiet i Malmö, <i>förslagsanslag</i> , högst	650		
13	Ytterligare medel till lyshållning, uppvärmning m. m. för tekniska elementarskolan i Borås, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,000		
14	Ytterligare medel till tekniska elementarskolan i Härnösand, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,550		
15	Bidrag till dyrtidstillägg åt lärare vid bergsskolorna i Filipstad och Falun jämte därmed förenade yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i> , högst	10,053		
16	Bidrag till kostnader för bränsle m. m. vid bergsskolan i Falun, <i>förslagsanslag</i> , högst	5,980		
17	Täckande av brist i 1918 års räkenskaper för södra K. F. U. K:s husmodersskola, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,000	1,665,989	
<i>Handelsundervisningen.</i>				
18	Förhöjda understöd åt handelsgymnasierna, <i>förslagsanslag</i> , högst		90,400	1,756,389
J. Åtgärder för fysisk utbildning.				
1	Täckande av brist under år 1918 i de för gymnastiska centralinstitutet anslagna medel till ved, ljus m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		2,781	

		Extra anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor
2	Förstärkning av de för gymnastiska centralinstitutet för år 1919 anvisade medel, <i>förslagsanslag</i> , högst	19,206	
3	Anordnande av gymnastikinstruktionskurs under sommaren 1919, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,000	24,987
K. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.			
1	Ytterligare medel till systematisk undersökning av svenska folkmål, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,000	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till resestipendier samt läroböckers, tidskrifters och lärda verks utgivande, <i>förslagsanslag</i> , högst	50,000	53,000
L. Diverse.			
1	Dyrtdistillägg, <i>förslagsanslag</i>	11,770,000	
2	Tillfällig lönerreglering för vissa befattningshavare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	1,415,000	
3	Förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, <i>förslagsanslag</i>	246,000	
4	Dyrtdistillägg till lärare vid vissa statsunderstödda undervisningsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	13,875,000	27,306,000
Summa			32,494,970